

Czy 2010 będzie rokiem odkryć geologicznych w Polsce?

Henryk Jacek Jezierski¹

W mojej ocenie, rozpoczęty rok 2010 będzie dla polskiej geologii szczególnie. Pierwszym tego zwiastunem jest docenienie w świecie nauki **odkrycia** przez polskich geologów najstarszych na Ziemi śladów czworonogów, które wyszły na świat ok. 18 mln lat wcześniej, niż do tej pory uważano. W styczniowym numerze czasopisma *Nature* ukazał się artykuł autorstwa 4 Polaków,

Grzegorza Niedźwiedzkiego, Piotra Szreka, Katarzyny Narkiewicz i Marka Narkiewicza, oraz Szweda Pera Erika Ahlberga, którzy odkryli w Górach Świętokrzyskich i opisali ślady pierwszego lądowego przedstawiciela Tetrapoda. To spektakularne **odkrycie** polskiej paleontologii. Jego następstwem powinno być wprowadzenie korekty we wszystkich podręcznikach traktujących o historii życia na naszej planecie.

Mam nadzieję, że rok rozpoczęty zmianą naszej wiedzy na temat historii życia na Ziemi przyniesie również odpowiedź na dwa kluczowe pytania dotyczące bezpieczeństwa energetycznego.

Po pierwsze, czy mamy szansę na istotne zwiększenie zasobów gazu ziemnego z tzw. źródeł niekonwencjonalnych, zwłaszcza *shale gas* — gazu pochodzącego ze skał łupkowych. W 2010 roku firmy, które otrzymały od Ministerstwa Środowiska koncesje na poszukiwanie węglowodorów — a było tych koncesji w ostatnich dwu latach 30 — powinny rozpocząć prace wiertnicze i wtedy dowiemy się, czy możemy liczyć na **odkrycie** gazu, który stał się już „przebojem” na rynku amerykańskim. Obecnie jego udział w amerykańskiej produkcji gazu wynosi ponad 10%, a w najbliższych latach ma osiągnąć 30%. Dlatego nie dziwi zainteresowanie polskimi obszarami koncesyjnymi takich potentatów naftowych, jak *Exxon Mobil*, *Chevron* i *Conoco Phillips*. Polska jest postrzegana jako kraj o dużych możliwościach. Czekamy na potwierdzenie tych prognoz.

Drugim wyzwaniem, kluczowym dla funkcjonowania energetyki nie tylko polskiej, ale i światowej,

jest odpowiedź na pytanie, czy w celu zmniejszenia emisji CO₂ do atmosfery można będzie składować ten gaz w strukturach geologicznych (CCS). Obecnie trwają prace nad wyznaczeniem struktur geologicznych odpowiednich do składowania CO₂. Zadanie to realizuje specjalnie powołane konsorcjum, którego liderem jest Państwowy Instytut Geologiczny. Ministerstwo Środowiska przygotowało założenia do nowelizacji ustawy *Prawo geologiczne i górnicze*, której celem jest wdrożenie dyrektywy dotyczącej CCS-u, ale kluczową sprawą jest wykonanie prac wiertniczych i badań, na podstawie których zostaną ocenione możliwości składowania CO₂ w głębokich poziomach wodonośnych. Korzystając ze znacznego wsparcia finansowego Unii Europejskiej, wykonanie tych prac ma zamówić Polska Grupa Energetyczna *Belchatów*. To właśnie w 2010 r. powinny być znane wyniki pierwszych wierceń.

I wreszcie rok 2010 będzie tym, w którym do Polski przyjadą najbardziej liczący się w świecie hydrogeolodzy, ponieważ Krakowowi została przyznana organizacja Kongresu IAH — Międzynarodowej Asocjacji Hydrogeologów. Będzie to okazja do pokazania osiągnięć polskiej hydrogeologii. A są to osiągnięcia niemałe i czasami unikalne w skali świata, jak choćby wykonana przez polskich geologów seryjna mapa hydrogeologiczna całego kraju w skali 1 : 50 000. Ponadto możemy się pochwalić sprawnie działającą Państwową Służbą Hydrogeologiczną i konsekwentnie realizowanym programem dokumentowania zbiorników wód podziemnych, koniecznym do ochrony wyjątkowo cennych obszarów zasilania wód podziemnych. Spotkanie to będzie również okazją do promocji hydrogeologii w Polsce. Niestety, czasami społeczeństwo nie do końca uświadamia sobie problem konieczności ochrony i racjonalnego wykorzystania wód podziemnych, jakże istotnych dla funkcjonowania państwa i jego obywateli, dlatego musimy **odkryć** tę wielką rolę wód podziemnych. To duże wyzwanie, które nas czeka w tym roku.

Chciałbym, aby za rok można było powiedzieć, że 2010 był rokiem kluczowych **odkryć** geologicznych.

¹Ministerstwo Środowiska, ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa